

L'executora

MARGRETHE VESTAGER,
LA COMISSÀRIA EUROPEA
DE LA COMPETÈNCIA, DANESA,
POSA A PROVA LA FORTALESA
DEL SEU CARÀCTER

© The Economist

Si és dimecres, és dia de Vestager. O, si més no, això m'ha semblat aquest mes a Brussel·les, a mesura que Margrethe Vestager, la comissària europea de la competència, ha iniciat accions ambicioses contra grans adversaris durant tres setmanes seguides. El 15 d'abril va ser Google, que, segons Vestager, privilegia injustament el seu servei de compres per davant dels seus rivals. Una setmana més tard va dirigir la mirada cap a Gazprom, el gegant del gas principalment de propietat estatal russa, acusant-lo de tarifes deslleials i intromissió als mercats. I el 29 d'abril, Vestager va anunciar una investigació sobre les subvencions que els governs europeus proporcionen a les empreses elèctriques, algunes de les quals creu que podrien ser una ajuda estatal il·legal. Enmig de recordatoris constants de la debilitat de la UE, des del cas de la migració mediterrània fins a la interminable saga grega, Vestager mostra una força que recorda que Brussel·les encara té empenya.

Vestager, que anteriorment havia exercit de ministra d'economia de Dinamarca, és clarament un os dur de rosegar. El seu impacte, però, té tant a veure amb la legislació europea com amb la seva personalitat. Sense el pes de les restriccions que encadenen a la majoria dels seus 27 companys comissaris, Vestager pot bloquejar fusions, iniciar batudes sorpresa en oficines privades i amenaçar les multinacionals amb multes. La percepció del poder de Vestager es reflecteix als comptes de Twitter que parodien diversos comissaris. Els seus col·legues hi apareixen ridiculitzats com a babaus especialistes en un sol tema o com a mini-Rasputins maquiavèlics. Vestager, com una reina guerrera medieval amb dues destrals gegantines.

Per a alguns, el poder investit en el departament de la competència és un model de com Europa podria funcionar si les regles es prenguessin seriosament. Wolfgang Schäuble, ministre d'Economia d'Alemanya, un cop va suggerir concedir al comissari d'economia, encarregat de supervisar les regles fiscals de la zona euro, poders comparables als de Vestager. A d'altres, però, els amoïna que uns càrrecs anomenats políticament estiguin armats d'autoritat reguladora.

Aquestes preocupacions han inspirat les demandes d'un organisme independent que s'encarregui de fer complir la llei de competència. Vestager no hi està d'acord. Reconeix que la seva tasca és política, però en un sentit noble: el mercat únic és un aspecte de la UE que fins i tot compta amb el suport dels euroescèptics, i la competència ha estat sempre al seu cor. Als discursos vincula la seva feina a les promeses de la comissió de posar en marxa l'economia d'Europa. Els casos sobre els serveis públics i Gazprom encaixen molt bé amb una de les prioritats polítiques de la comissió: la construcció d'una "unió energètica" europea funcional i transparent.

Vestager nega les acusacions que la seva oficina pugui decantar-se injustament cap a un país o l'altre. Quan va assumir el càrrec, explica, va demanar al seu personal que cerqués als arxius per detectar qualsevol senyal d'això, i van tornar amb les mans buides.

Alguns suggereixen que va obrir els casos contra Google, dels Estats Units, i Gazprom, de Rússia, tots dos iniciats pel seu predecessor, amb una setmana de diferència per defensar-se de les acusacions de favoritisme nacional. Ella es limita a assenyalar que aquesta seqüenciació mostra que la llei de la competència no es fixa en qui és el propietari d'una empresa. En efecte, ha desplegat el sentit de l'oportunitat dels polítics per desvi-

ar totes i cadascuna de les acusacions de biaix polític.

Encantadora, reflexiva i armada amb sentit de l'humor, Vestager ofereix una imatge poc habitual a Brussel·les. Fins i tot funcionaris de Gazprom han quedat impressionats pel seu enfocament realista. Els nord-americans, alarmats per la seva pertinença a un partit d'anomenats els "Radicals" es van sentir alleujats quan van saber que en realitat és una liberal de centre. I malgrat que a Washington augmenta el temor que Europa està entestada a aixecar barreres proteccionistes contra Silicon Valley, els funcionaris nord-americans no creuen que la investigació antimonopoli contra Google hi estigui relacionada.

Però les batalles més grans de Vestager encara han d'arribar. A diferència del seu predecessor, Joaquín Almunia, es diu que a ella no li agraden els acords secrets, i prefereix que, si és necessari, els casos arribin als tribunals. En els casos d'irregularitats, s'ha compromès a imposar multes prou grans perquè no siguin només "una altra línia al full de càlcul". No li fan por les disputes: al febrer, quan la comissió mantenia una discussió roent sobre la vulneració de les regles fiscals per part de França, Vestager va ser una defensora ferotge de les sancions.

Va perdre aquella discussió, però ha tingut més èxit a l'hora d'esclarar una idea de l'oficina de Günther Oettinger, comissari digital, per a la regulació de desenes de les anomenades "plataformes" en línia. Les noves regles, tal com es proposaven, podrien ser una manera més àgil de controlar les empreses tecnològiques que no el pesat armament de la llei antimonopoli. Però Vestager és clara. "Si pots utilitzar la legislació existent en lloc de crear coses noves, això és el que hauries de fer", explica ella.

Traducció de Paula Arnas Antolí